

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 44.

Költ Bétsben , Sz. Iván Havának (Júniusnak)
156 napján 1798-dik Ültendőben.

Hírek ,

a' melyek , hiteleseknek látszó Tudósítások után;
egészben bé-töltötték Bétset.

1.) Hogy a' Helvétziai Respublikának
mostani Elöljárói, Arauból, köntelenít-
tettek Basíleába vonni el magokat: mivel
a' fel- keltt Helvétusok diadalmaskodtak
a' Frantziákon.

2.) Hogy az Ánglusok, Tulon előtt meg-
verék a' Frantziákat, el vévén tőlök, hat
vagy hét líneai hajókat.

Z z

B é t s.

Az Angliai Király' ötödik Fia Ernestus Augustus, ide érkezett Olasz-Országból Máj. 26 - dikánn.

Ez a' Hertzeg, egy Irlandiai Katholika Személyt vett Feleségül, 's azólta legtöbbnyire Rómában tartózkodott; hanem midőn változni kezdett ott az előbbeni igazgatás-formája, Nápolyba vette által útját, 's onnét utazott most Bétsbe. A' múlt Szeredán, Generális Hertzeg *Eszterházy* Miklós Ö Hertzegségénél ebédelt.

Az *a la Trappe* nevezetű mind két nemen lévő Frantzia Szerzetesek, kik a' Fr. revolútzio miatt, kényszerűen elhagyni Hazájokat, 's Helvétziában keresni magoknak menedék-helyet: mára' mostani zürzavaros környülállásokban, onnét is ki-költöztek, 's mennek az Orosz Birodalomnak Lengyel részébe, a' hol t. i. ígért 's mutatott is ki hékiek lakó-helyet Első Pál Császár. A' Férjfi Szerzetesek között vagyon egy száznégyszázötven: a' Leány Szerzetesek között pedig egy Iffjú Konde Hertzegasszony. Külön laknak ugyan ezen Szerzetesek között a' Férjfiak a' Leányoktól: de az Isteni-tiszteletet együtt tartják. Mind a' két neműek, lentsével, borsóval, 's egyéb efféle igen együgyű eledelkekkel élnek, és szorgalmasan foglalatoskodnak kézi-munkákban. Törvények a' halgatás:

hanem ugyan csak az Idegenekkel beszélhet közölök, a' kinek meg-engedi az Elöljáró. Bétsbe a' Dunán jöttek, és itt a' Salesiánerinnereknél meg-állapodtak.

A' Wurmser nevet viselő N. Magyar Lovas Regementnél eddig Fő 'Strázsamesteri fővel szolgált derék Hazánk fia *Kerekes Tématé* (Timotheus) Úr, több alkalmatosságokkal szerzett Vitézi jeles érdemeire nézve, Oberstlieutenántságra emeltetett.

Az Ön eránt, oly értelmű Rendelést adatott ki Ő Felsége, Máj. 26-dikán, hogy azt, se' golyóbisokban, és srélekben, se' pedig készítettlen darabokban, nem engedődik meg, e' folyó eszt. nek első Júniussától fogva, idegen Tartományokba, és Tengeri szabad Kikötőhelyekbe másképpen ki-szállítani; hanem csak a' Kormány-szék' paraszusával, és oly fogadás mellett, hogy a' ki vitt ónnak valósággal a' meg-engedett Tartományokba és Kikötőhelyekbe lejendő ki-szállítatása, hiteles próba-írások által fog meg-bizonyítódni.

Német Birodalmi Tudósítások.

A' Rastadti Frántzia Követeknek 3-dik Májusi írására készített 's Máj. 14-dikén meg, is állított felelete a' Német-Birodalmi Deputázióznak igen hoszszas: mivel minden kívánságaikat külön külön vette fel, és fundamentomos okokat hordott fel, azok ellen. Közönségesen azt jegyzette meg,

ezen kívánságokról a' N. Deputátzió: 1.) Hogy ezek meg-haladják még az előbbeni kívánságait is a' Fr. Követségnek, a' melyekre kényszerítődött reá állani a' Német Deputátzió. 2.) Hogy ezen utóbbi kívánságoknak teljesítése, meg nem állhatna a' Német Birodalom' bátorságával. — A' különösen fel-vett 's meg-rostált kívánságok között, leg elől érdeklődik a' Rajnai minden Szigeteknek Fr. Országhoz való kívánása. Ezt lehetetlennek állítja a' Német Deputátzió, azért 1.) mert midőn jelentette volna, hogy a' régibb Bekesség-kötések, nevezetessen a' Ryswickinak 18-dik, és a' Badeninek 6 dik Tzikkelye szerént nem egyebet érthet, a' Német-Birodalom, és a' Frantzia Respublika között határul leendő fel-vétetetésén a' Rajna' vizének, hanem hogy fele a' Rajnának, a' Fr. Respublikához, fele pedig a' Német Birodalomhoz tartozzék: ezen magyarázatot, a' Fr. Deputátzió, maga is el fogadta mint esmeretést, a' maga 15-dik Mártziusi válaszfszá-ban. Hogy kívánhatná tehát most magának a' Fr. Respublika, általjában a' Rajnai Szigetet? holott 2.) Leg-nagyobb része a' Rajnai Szigeteknek a' szomszéd Helységekhez tartozik, és egynehány közzülök, még Magános-Személyeké is. A' Duna-közepén lévő Szigeteket is nagy részént egyes Familiák birják feudumi jussal, 's

igen kevés vagyon olyan közöttök, a' mely, Fejedelmek' Camerális jószága volna. 3.) A' Rajna' jobb meljékén sok vidékek vagynak olyanok, a' melyeknek vízi építéshez meg-kívántató fájok se' lenne: ha minden Rajnai Szigetektől meg-fosztatódnék a' Német-Birodalom. 4.) Mind együtt véve a' Rajnai Szigeteket, szembe-tünőképpen nagyobbodna azok által a' Fr. Respublika, akár a' kereskedés, akár a' föld ki-terjedése, akár a' Katonai erő vevődjék tekintetbe. — A' mely Szigetek a' Rajna' bal részén fekszenek: azokat által engedi a' Német-Birodalom a' Frantzia Respublikának: a' Rajna jobb felénn fekvőket meg-tartja, a' maga egygyességében.

Bernadotte Generális, minekelőtte el-indúlt volna Rastadtból, a' Direktórium' parantsolatja szerént Rastadtba: legnagyobb részét elbocsátotta a' maga Tselédjeinek, kiket úgy vett vala fel, mint Követ.

Meg-értvén Rastadtban, a' Ts. K. Birodalom' külső dolgaira ügyelő Minister Gróf *Kobenzel* bizonyosan, hogy nem fogna már oda viszsza-térni többé *Bonaparte* Generális, ahozképest, a' mely drága ajándékokat vitt vala magával a' Ts. K. Udvar' részéről Bétsből, *Bonaparte* Generálisnak, és a' több Fr. Polgároknak szá-

mára, kik a' Fr. Respublika' részéről efsz-
közeli voltak a' Campo-formiói Kötésnek;
Párisba küldötte azokat, egy oda éppen
viszfza indúlt Frantzia Kurír által.

(A' Bonaparte Generális' számára ren-
deltt ajándék, egy briliántos kard.)

Helvétziai Tudósítások.

A' Helvétziai Direktórium, nagyon
sűrűen intézte keserves és nyomos panasz-
szait, mind a' mellette hatalmaskodó Fran-
tzia Kommiszfzáriushoz, mind magához a'
Fr. Direktóriumhoz is Május' első tizedé-
ben. Méltó panaszkodásának tárgyai vól-
tak: 1.) a' Bernai ágyú-öntő készületeknek,
a' Helvétziában lévő Fr. Sereg' Fő Kom-
miszfzáriusa által árrúba lett botsáttatása,
2.) Ugyan azon Fő - Kommiszfzárius által
lett el adattatása a' Szolothurni Fegyveres-
házban találtatott fegyvereknek, és min-
denféle vasnak. 3.) A' Lucerni közönsé-
ges kaszfzáknak, nem különben a' kegyes
Fundátziók' kaszfzáinak is Frantzia Kom-
miszfzárius által lett el petséltetése, és öt
Lucerni' Lakosoknak önnön házaikban Fr.
fegyveres erő által lett meg-árestáltatása.
Az 1. szám alatt említett tselekedetről, azt
mondotta a' Fr. Kommiszfzáriushoz intézett
Írásábann a' H. Direktórium, hogy gyalázat-
jára van az Frantzia Országának, és rom-
lására Helvétziának. A' 2-dik szám alatt

elő hozott tettét a' Fő Kommisszáríusnak, ellenkezőnek állította, a' Frantzia Nemzet Direktóriumának barátságos ígéreteivel. Hogy pedig a' kegyes Fundátziók' kasszái is el petsételtettek; ezen el petsétlésre azt jegyzette meg, hogy meg nem egyezik az, az emberiségnek és igazságnak szent réguláival.

Helvétzia' revolútziojának, hogy fő eszköze lett légyen Basílea Városának néhai első Polgármestere *Ochs* Polgár: ezt különben is tudtuk, most pedig közönséges bizonyosságot tett arról a' Fr. Direktórium is. Történt t. i. hogy híre futamodott, mintha *Ochs* Úr el vesztette volna a' Fr. Direktóriumnak hozzá való bizodalmát. Ezen hírt meg-tzáfolta a' Fr. Direktórium, 's egyszersmind bizonyította, hogy *Ochs* Polgár' törekedéseinek nélkül még most is uralkodnának Fr. Országban, a' Fr. Respublika' ellenségei, az Oligárkhák. Reménységét nyilatkoztatta a' Direktórium továbbá *Ochs* Polgár éránt, hogy t. i. igyekezni fog Ez, az általa ki dolgozott Konstitútziót, minden változtatás nélkül végre hajtani.

Ángliai Tudósítások.

Londonból Máj. 15-dikénn: — „ A' Margatei Kikötőhelyünkben, igen alattomban tett tsendes készülétek után, véletle-

nül ki indulának egyfzerre 5 lineai hajók, 5 Fregátok, 8 ágyúzó-tsónakok, 's két bombihányók, és 22 szállító-hajók, melyek négy ezer szárazra való Katonákat vittek magokonn. A' mint foly a' híre, vagy a' Helvoetsluisi, vagy a' Vliszingeni Hollandus Kikötőhelyet szándékoztak tzelta venni. Vliszingennél, hat nagy Hollandus Fregátok és feles számú ágyús-tsónakok állanak.

Sokféle módokon kívánta vólt vizfza nyerni a' Fr. fogságból Sir Sidney Smith Kapitányt, a' Nagy Britanniai Udvár, mely módok között egy vólt az, hogy nem ré-giben, egy el nyert Virginie nevű Fr. Fre-gát' Kapitányt Bergeret Polgárt, vizfza botátotta Párisba, oly hagyomással, hogy tsinálja ott ki, hadd tserélődjék ki Ő az Ángliai fogságból, Sir Sidney Smith Kapi-tányért: de erre minthogy reá nem mehetett: fogadása szerént, ismét vizfza - tért egyne-hány hetekkel ez előtt, az Ángliai fogság-ba. Ez a' fogoly Fr. Kapitány, Ángliának egy derék Ministerétől Dundas Státus-Sze-kretáriustól, következő értelmű Írást vett véletlenül, Máj. 9 - dikénn: „ Minthogy az a' tzel, a' melyért Ő (t. i. Bergeret) Párisba küldődött vólt: el vagy on már ér-ve, Sir Sidney Smithnek fzerentsés vizfza-érkezése által: tehát a' Király is, tekintvén Bergeret Kapitányt uti fáradságait, és

hogy jelét adja a' Király, az ő maga - visele-
tevel való meg-elégedésének, meg-ajándé-
kozza Ötet azzal a' szabadsággal 's engede-
lemmel, hogy vízfíza - térhessen Fr. Or-
szágba."

Pitt Minister, beteg volt Máj. 7 - di-
kén, 's betegségéről közönséges jelentés is
tevődött az Ország - gyűlés' Alsó - Házának
7 - dik Májusi Ülésébenn.

Fox Ur, a' mióltától fogva a' Ministe-
rekre való gyűlölségből, félbe szakasztotta
a' minapábann az Ország - gyűlésébe való
bé járást: egyfzer se' jelent meg abba töb-
bé azolta, de az úgy nevezett Wigh - Klúb'
gyűlekezetében, annál szorgalmasabban
meg szokott jelenni: Máj. első napján pe-
dig egy kemény Beszédet is tartott, mely-
ben, az Angliai Igazgatást, Rettentő - Igaz-
gatásnak nevezte. Meg értvénn ezt a' Ki-
rály, nem ítélte többé méltónak *Fox* Urat,
a' Királyi Belső - Tanácsosságra, a' mint-
hogy Máj. 9 - dik napján, minekutánna vé-
ge lett volna St. Jamesbenn az Udvari cze-
remóniának, özfíze - hívatta a' jelen volt
Belső - Tanácsosokat, elő adatta magának
Falkener Szekretárius által a' Könyvet,
melybe bé vagynak írva a' Belső - Tanács-
sok' nevei, 's maga kezével ki - törlötte ab-
ból *Fox* Ur' nevét, és így, az említett
naptól fogva, nem Belső - Tanácsos többé
Fox Ur,

Spanyol-Országi Tudósítások.

„A' Kádixi Spanyol partok előtt ke-
rengő Anglus Hajóssereg' száma, még na-
gyobbra nevededett vala Apr. vége felé,
mint az előtt volt; mert már akkor a' Fre-
gátokon kívül, huszonhárom lineai hajók-
ból állott.”

„*Alcudia* Hertzeg, Aranjuezben volt
még Apr. 30-dikánn, és mind a' Király-
nál, mind a' Királynénál, hasonló kegye-
lemben volt mint az előtt.”

„A' Mádríti Frantzia Követ annyira
vitte a' dolgot a' Spanyol-Országban tar-
tózkodott Frantziákra nézve, hogy min-
den Frantziák, kik a' Revolúzió alatt,
akármely okból és akármilyen módon mentek
által oda a' Fr. földről: tartozzanak most
ki-takarodni Spanyol-Országból.”

A' Canáriai Szigetek *Ceuta* 's más af-
féle, Spanyol Országban kívül fekvő helyek
vagynak nékiek ki mutatva a' Sp. Udvar
által, menedék-helyül.”

Mádritból írták Apr. 30-dikánn, hogy
az *Alcudia* Hertzeg' helyébe egy ideig elő-
állíttatott Külső-dolgokra ügyelő Sp. Mi-
nister Saavedra Úr, tüzessenn ötféle szól-
lalkozott egynehány ízben *Truguet* Fran-
tzia Követtel, 's mind ketten írtak ezen
történetre nézve Párisba a' Direktóriumhoz,
(*Truguet* Polgár a' már tudva lévő Párisi

Tudósítások szerint, vizfsza - hívattatott a' Fr. Direktórium által Mádrithból.)

Hollandiába indította a' Sp. Udvar Ápr. 16 - dikánn Cabarrus Grófnak a' Fiát, ki által három millió forintot szándékozik ott fel venni költsön, öt ezrtendőre, és száz-tól öt (öt procentó) ezrtendei interesre. Kesz. pénz gyanánt vevődnek bé ezen költsön summába, a' Hope Háznak és Társaságnak 600 kötelező-írásai, melyek, mind ezer ezer forintról szóllanak.

Frantzia-Országi Tudósítások.

Hogy François Neufchateau' helyébe, Treilhard Polgár választódott Direktorra, ki a' Rastadti Békesség - alkunál Első Ministere vólt a' Direktóriumnak, már jelentettük. A' választás, így ment véghez: A' Direktórium, tudtára adta a' Törvényhozó Iffjabbik Tanátsnak Máj. 10 - dikénn, hogy az előtt való nap, sors szerint, François Neufchateau ki - lépett a' Direktóriumból. Ezen tudósításra el végezte a' Tanáts, hogy mindjart más nap, tíz olyatén alkalmas Férjfiaknak ki - szemeléséhez és voks által való meg - határozásához fogjon, a' kik közül annakutánna, az öregebbik Törvényhozó - Tanáts, ki választthasson egyet. vokso' többsége által, Direktornak. Az Iffjabbik Tanátsban, tsak 332 voksolók vóltak jelen. Ezek közül, 254-en voksol-

tak Treilhárda; 201-en Monge Polgárra, ki most Rómában kommisszáriuskodik, 's annakelőtte Tengeri dolgokra ügyelő Ministerséget viselt; 191-en Garra, a' ki most Nápolyi Követ, és azelőtt Igazságra ügyelő Minister vólt; 's 176-an Brune Generálisra. Ezek után, leg több voksok mentek: Gohier, Ernouf, Genissieux, Moullins, Berthier, Pleville, Taleyrand, Duval, Camus, és Kleber Polgárokra. Máj. 14-dikénn által küldötte az Iffjabbik Tanáts, a' tíz leg több voksú Kandidátusok' laistromát az öregeb-bik Tanátsnak, melynek más napi Ülésében, százhatvanhárom voksolók közzül 126-an voksoltak Treilhárda, ki is mindjart akkor ki-kiáltódott Direktornak, 's egyszerűben hír adódott erránta, mind az Iffjabbik Tanátsnak, mind a' Direktóriumnak, mely még az nap egy Kurírt indított Rastadba az új Direktorhoz, 's Párisba hívta azt.

Bonaparte Generális vólt elébb ki-nevezve — *mint a' Redacteur írja* — azon történetekről tartandó alkura, melyek, Béts Városának el hagyására kényszerítették a' Frantzia Respublika' Követét: de később, Francois Ex-Direktorra bízta a' Direktórium ezen alkunak folytatását.

Berlini Frantzia Követség' Szekretáriussává, *Otto* nevű Polgárt nevezett a' Direktórium *Sieyes* Polgár mellé. — *Cail-*

lard Polgár a' ki *Sieyes* előtt vólt Fr. Követ Berlinben, Stokholmba küldődik most, a' mint írják felőle, Követnek.

A' Dániai Fr. Követ *Grouvelle* Polgár, engedelmet nyert a' Direktóriumtól, hogy egy időre Párisba utazhasson.

A' Batáviai (Hollandiai) Respublikánál Fr. Követséget viseltt *Lacroix* Polgár, Tagjává választatott az öregebbik Törvényhozó Tanátsnak, mely választást el is fogadott. Helyébe következő Követül, az eddig való Finantz - Ministert *Ramel* Polgárt nevezi a' köz hír. — Spanyol-Országba küldendő Követül pedig *Guillemardet* nevű Tagját a' Törvényhozó-Gyűlésnek, és Konstántzinápolyba rendeltt követül *Lacombe-Saint-Michel* Deputátust.

Az újjonnan választatott Törvényhozó-gyűlési Tagok között, a' kiknek választását az Ifjabbik Törvényhozó Tanáts hagyta helybe, ugyan azt erősítette meg az öregebbik Tanáts is Május' 11-dikén. De ezen meg-erősítést is előzték meg szüntűgy tüzes öszsze szállalkozásaik az ellenkező Felekezeteknek, valamint az Ifjabbik Tanáts' helybe-hagyását.

Mihelyt az idő engedi: leg ottan második próbát akarnak tenni a' Frantziák, *S. Marcou*' Szigetjek ellen az Anglusoknak. Az első próbatételt meg-esmerik a' Fr. Országi Tudósítások is szerentsétlennek:

de az egész szerentsétlenséget tsupán annyiba határozzák: hogy tsak egy Frantzia hajó süljedt el, és arról is meg-lehe-tett szabadítani az Embereket: (az Angliai Tudósítások ellenben, az újjabbak is úgy adják elő a' dolgot, mint mi'írtuk a' múltt postán.)

Orosz-Birodalmi Tudósítások.

Az Orosz Tsászár, Hertzeg *Repnin* Feldmarsalját Rendkívülvaló Követül indította Apr. 25-dikénn, a' Pruszsiai Udvarhoz.

Elegyes Tudósítások.

Ruha-prötzeszszus: A' Turini Frantzia Követségből azért hivattatott viszsa Párisba *Guigené* Polgár: mivel értésére esett a' Direktóriumnak, hogy ő a' Feléségét, oly öltözetben jártatta, mint a' milyent más Követnek viselnek.

A' Nápolyi Király, egész Ármádiájának Fő-Vezérévé nevezte amaz esmeretes nevű *Colli* Generálist, maga pedig, *Acton* Generálissal egygyütt, a' Római széleknél lévő Sereghez ment, 's ott szándékozott mulatni néhány hetekig.

Magyar-Ország.

A' F. Magyar Kamaránál, Ingrossis-tákká lettek: Tomanoczy Tamás, Schneid András, Jaeger Ignátz, Reischel Janos, és

Roth József Urak; Accessistákká nevezettek pedig: Gróbeiti János, Fessel Ferentz, Lakics Mihály, Orieska István; és Tóth István Urak.

Béts.

A' Fels. Magyar Cancelláriánál viselt Referendáriusságból önként nyugalomra kívánkozván Békés Vármegyei Fő-Ispány *Lovász* 'Sigmund Ö Nga; helyébe, a' nevezett F. Cancellária mellé, Referendáriussá méltóztatott nevezni Ö Felsége, Bars Vármegyei Fő-Ispány *Almásy* Ignátz Ö Nagyságát, helyette pedig a' F. Septemvirális Tábla-Assessorává Consiliárius és Causarum Regalium Director Német János Urat.

Méltóztatott Ö Felsége Gróf *Sigray* Károly Úr Ö Exc. jat hofszáson viselt különkülönbféle hivatalokban, és nevezetesen Ns Somogy Vármegyei Fő-Ispánságában tett szolgálatira, és különös érdemeire nézve, Sz. István Rendjének Vitézi közzé kegyessen számlálni, és ugyan ezen díszes Rendnek Komendátori Keresztjével meg-tisztelni.

Tudósítás a' két Ns Magyar Hazához.

Fels. Urunk méltóztatott, eddig csak az Erdélyi F. Udvari Cancellária mellett szolgáló Ágensnek, *Bölöni* Sámuel Úrnak, már most a' Magyar-Országai Felséges Udvari Cancellária mellett való Ágensséget is

kegyelmesen meg-engedni, me'yre nézve Hivatalának folytathatása végett, a' szokott Hitet már le is tette.

* * *
* * *

Tudósítás.

Ns Szabad Királyi Pest Városának, József nevet viselő Külső Városában, az Üllői-és Kőbánya-útfák között fekszik egy jó nagy Ház, 5 számmal jegyezve. Ezen Ház, melynek Tulajdonosa vólt, Istenben boldogútt Tifzt. Ragáts Mihály Úr, e' folyó 1798-dik esztendő' Június' Hónapjának 12-dik napján el fog kótyaveiye által adattatni. A' kiknek tehát kedvek lenne azt meg-venni: jelentsék magokat az úgy nevezett Urbáriális Tifztnél az említett napon, reggeli 9 órakor. Tizenöt szobák vagynak a' Házban, és két kapui közül egyik, az Üllői-; a' másik pedig a' Kőbánya-útfára szolgál.

A' múlt postán küldött Hírmondónak 690-dik és 696-dik oldalainn két geografikus hibát éjtett sietségében a' Betűszedő. Az elől említett levél oldalnak 11-dik és 12-dik rendiben t. i. e' helyett Havrei; tett Helvétziai; a' 696-dik levél-oldalnak két utolsó sorait megelőző két sorokban pedig, e' helyett: Baváriának, tett Batáviának.

Küldjük a' Pannoniae Luctus' utolsó Darabját, D. betűvel jegyzett fél árkuson.